

6D040100 – «Музыкатану» білім беру бағдарламасы бойынша
философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған
Токтаған Айтолқын Айтжанқызының
«Қазақтың күй өнеріндегі Дина Нұрпейісованың шығармашылығы»
тақырыбындағы диссертациясына бейресми рецензенттің
ШҚІРІ

Дина Нұрпейісова – домбыра өнері классиктерінің күйлерін біздің заманымызға жеткізген қазақтың дәстүрлі музыкасының көрнекті өкілі. Дина Нұрпейісованың қазақ музыкалық мәдениетіне сіңірген еңбегін асыра бағалау қиын. Оның орындауында Құрманғазы, Дәулеткерей, Мәмен және өткеннің басқа да ұлы музыканттарының күйлері бізге жетті. Оның домбыра музыкасының үлгілерін орындауы қазақтың дәстүрлі музыкасының баға жетпес қазынасы болып табылады.

Айтолқын Токтаған – қазіргі таңда орындаушылық өнерде қыз-келіншектердің ішінде өзіндік орны бар тамаша домбырашы. Оның Дина Нұрпейісованың күйлерін орындауындағы ерекшелігі – күйшінің орындаушылық ерекшеліктерін сырттай көшіріп қана қоймай, ең алдымен Дина Нұрпейісованың жеке стилін іштей ашуға тырысады. Менің ойымша, бұл ретте А. Токтағанның зерттеу тәжірибесі маңызды рөл атқарды.

Менің ойымша, А. Токтаған өз зерттеуінің осы тақырыбына кездейсоқ келген жоқ. Ұлы күйшінің жеке стилін ғылыми-теориялық тұрғыдан түсінуге тырысу – бұл домбыра өнері классиктерінің, оның ішінде Дина Нұрпейісованың күйлерін орындаудағы үлкен тәжірибесінің табиғи нәтижесі.

Айтолқын Токтаған орындаушы-практик ретінде Дина Нұрпейісованың орындаушылық стиліне талдау жасаған. Сонымен қатар, салыстыру үшін ол басқа күйшілердің, яғни Динаның замандастарының орындаушылық нұсқаларын тандаған. Осындай салыстырулардың нәтижесінде Динаның орындаушылық стилі бізге айқынырақ көрінеді.

Айтолқын Токтағанның диссертациялық жұмысын – қазақстандық этномузыкатануға елеулі үлес қосатын толық дербес зерттеу деп санаймын. Қазақ домбыра өнерінің теориясы мен практикасын байытатыны сөзсіз.

«Күйшілер одағы» республикалық
қоғамдық бірлестігінің төрағасы

А.Кенжеғалиев